საქართველოს [illegible] (ბოლშევიკებისა)

პროლეტარებო, ყველა ქვეყნის[illegible] [illegible]რთდით!

კომუნისტი

ოთხშაბათი, 28 ივლისი 1920 წ.

რედაქცია და კანტორა მოთავსებულია პასკევიჩის ქ. № 3 მეორე სართულში. თვიური ხელის მომწერთათვის გაზეთი ღირს 125 მან.

ფასი 5 მან.

№ 2 ყოველდღიური ორგანო საქართველოს კომუნისტურ პარტიის ცენტრალურ და თბილისის კომიტეტებისა. № 2

ხელისმომწერთ

გაზეთ „ახალი კომუნისტის" კანტორა გიცხადებთ, რომ გაზეთზე ხვედრი ხელმოსაწერი ფული პირველ აგვისტომდე შემოიტანოთ, ვინც პირველ აგვისტომდე არ შემოიტანს, გაზეთი არ გაეგზავნება. ფული მხოლოთ შემდეგი მისამართით მიიღება: „ახალი კომუნისტის" რედაქცია და კანტორა რუ-დენ თომას მე კალამეს პასკევიჩის ქუჩა № 3.

გაზეთ „ახალი კომუნისტის" კანტორა.

გაზ. „ახ. კომუნისტი"-ს თანამშრომლების საყურადღებოთ

დღეიდან დადგენილია, რომ ყველა ჯერეზე თანამშრომელთ, როგორც ორიგინალურ ნაწერებში, ისე ნათარგმნში მიეცემათ ჰონორარი, განსაკუთრებული ყურადღება მიქცეული იქნება მხატვრულ ნაწარმოებისადმი, როგორიც არის: ლექსი, მოთხრობა, სურათი, იუმორისტული წერილები და სხვა.

გაზ. „ახ. კომუნისტის" რედაქცია.

გაზ. „ახ. კომუნისტი"-ს კორესპონდენტების საყურადღებოთ

რედაქცია აცხადებს შემდეგს: კორესპონდენციები აუცილებლივ უნდა იქნეს დაწერილი მელნით, სუფთად, ქაღალ-[illegible] რე-დაქცია მათ არ განიხილავს.

რედაქცია.

ბურჟუაზიული პოლონეთის აღსასრული.

[illegible] პანების და ბურჟუების პოლონეთი [illegible]ანსაცდელში. ანტანტას გასისხლიანე-[illegible]ულ ნოქრობამ ის უფსკრულის კიდეზე [illegible]იყვანა, ახალა რა პოლიტიკური ნამუსი [illegible]ა შეარცხვინა საშვილიშვილოთ... რუ-[illegible]თის რევოლიუციამ სრული თავისუ-[illegible]ლება მიანიჭა პოლონეთს, მარა მისმა [illegible]ბატონებულმა კლასებმა ეს თავისუფ-[illegible]ება ინგლის-საფრანგეთის იმპერიალის-[illegible]ების ტახტის წინ გააგდეს, პოლონეთი [illegible]ველ ნაგაზათ მიუყენეს მსოფლიო ბურ-[illegible]უაზიულ რეაქციას, ხელში დანა აიღეს [illegible]სეთის მუშების და გლეხების დასაკ-[illegible]ავათ.

[illegible] ეს არ იყო ომი ნაციონალური, რე-[illegible]გიოზური, საზღვრების გამო დავით [illegible]მოწვეული და სხ..,—ეს იყო ომი [illegible]ასიური, ეს იყო თავდასხმა ბურჟუა-[illegible]ული კონტრ-რევოლიუციის პროლე-[illegible]რულ რევოლიუციაზე, ეს იყო სამო-[illegible]ლაქო ომი ბურჟუაზიულ-პომეშჩიკურ [illegible]ლონეთისა და მის ზურგს უკან მდგომ [illegible] მის წამქეზებელ ანტანტისა მუშურ-[illegible]ეხურ რუსეთის წინააღმდეგ, რუსეთის [illegible]ევოლიუციის ჩასაქრობათ, მებრძოლ [illegible]როლეტარიატის სისხლით დამბუნე-[illegible] და ცოცხლათ გახრწნილ კაპიტა-[illegible]ზმის გამოსაბრუნებლათ. ყველა იყო [illegible]მე, რომ რუსეთი არც ემზადებოდა [illegible]მისთვის და არც სურდა ომი. მან იმ [illegible]ავითვე თანხმობა განაცხადა პოლონე-[illegible] ყველა მოთხოვნებზე, საზღვრების [illegible] ის ერთ წვეთ სისხლის დაღვრის [illegible] აპირებდა არც რუსეთის და არც [illegible]ოლონეთის მუშა-გლეხისას, 1772 წლის [illegible]ოლონეთის საზღვრები აღიარა, ქ. [illegible]ოლენსკიც კი მის ფარგალში მოაქცია. [illegible]არა პანებით პოლონეთმა ყველივე [illegible]უკუაგდო და კაენის როლი ამჯობი-[illegible] ბორისოვში და კიევში ჩადენილ [illegible]ოსობით და ველურობით მათ აშკარა გახადეს თავიანთი ნამდვილი ზრახვები. ანტანტას მსუქან ულუფით მაძღრებმა, გერმანიის და ყოფილ ავსტრიის საზღვრებზე უზრუნველყოფილებმა, საფრანგეთის გენერალ-ოფიცრებით „ხელმძღვანელებულებმა", მათ ყველა თავისი ძალები მიაყარეს რევოლიუციონურ რუსეთს, რათა მუშა-გლეხების სისხლის ზღვაზე აეტივტივებიათ განწირული ბურჟუაზიის კიდობანი. მაგრამ ამომავალმა და დიქტატურის მფლობელმა კლასმა მოიკრიბა კვლავ თავისი ძალა, ნებისყოფა და რევოლიუციური აღმაფრენა, შეუტია წითელ რევოლიუციაზე თავდამსხმელ შავ ყვითელ ურდოებს და უკუაქცია. გარბის პოლონეთის მდიდრების კაციჭამია ნაციონალისტების ჯარი, თან მიაქვს ბურჟუაზიის რესტავრაციული იმედები. მათ სდევს უკან რუსეთის წითელი ჯარი და თავისი წინსვლით აახლოვებს პოლონეთის რევოლიუციის წამს. და აი, სწორეთ ასეთ დროს თავისი „კაცთმოყვარეობით" და პოლიტიკური სინიდისიერებით" სახელგანთქმული ანტანტა და მისი მეთაური ინგლისი გამოდის გამზავებელის როლში—ის მოითხოვს ორივე მხარესგან შერიგებას, რათა სული მოათქმევინოს და წელში გამართოს დამარცხებული პოლონეთის რეაქცია და მალე ხელახლა მიუსიოს მეორე ხარისხოვან ნოქარ ვრანგელთან ერთად რუსეთის რევოლიუციას. ეს მორიგი ცბიერობა თუ სულ ჩვეულებრივი ცუღლუტობა ინგლისის იმპერიალისტების ადვილ დასანახ თეთრ ძაფითაა ნაკერი, და საბჭოთა რუსეთის მთავრობამ უკვე გასცა საკადრისი პასუხი სათნოების წამოსასხამში გახვეულ მსოფლიო ყაჩაღებს: ზავს ჩვენ შევკრავთ უშუალოთ პოლონელ ხალხთან. დიახ, დღის წესრიგში დგება პოლონეთის მშრომელი ხალხის ზეწამოდგომა, ხმის ამაღლება; მკლავის ამუშავება და რუსეთის პროლეტარიატთან ერთად, შინაური და გარეშე ბურჟუაზიის წინააღმდეგ გალაშქრება. უკვე გაისმა კამანდა: „შეერთებული ძალებით, წინ!" შეიძლება სულ მოკლე ხანში საბჭოთა რუსეთმა ნამდვილი ხალხური, ძმური ზავი და კავშირი შეკრას საბჭოთა პოლონეთთან! რევოლიუციის მუდო ჩინებულათ მუშაობს...

მენშევიკებიც გარბიან მე-2 ინტერნაციონალიდან.

გასისხლიანებული იმპერიალისტური ბურჟუაზიის მიერ მუშათა კლასში თავის აგენტურათ გადაქცეულ „მეორე ინტერნაციონალს" თანდათან სცილდებიან ცოტათ თუ ბევრათ რევოლიუციონური ელემენტები, რომლებიც ერთ დროს სულს უდგამდენ მას.

მისმა ისტორიაში უმაგალითო დაცემამ და მით გამოწვეულმა ძველ ღირებულებათა კრიტიკულმა შეფასებამ, ამას გარდა ახალი რევოლიუციონური ხანის დაწყებამ, რომელიც თხოულობს მსოფლიო სოციალური პრობლემების გადასაჭრელათ „ახალი" ტაქტიკის გამოჭედას, ახალ ხალხს ამ ტაქტიკის ცხოვრებაში გასატარებლათ და დაბოლოს მესამე კომუნისტური ინტერნაციონალის დაარსებამ, რომელიც თვით თავისი არსებობის ფაქტით აიძულებს ყველა მტრებს, მეგობრებს და მერყევ ელემენტებს, ნათლათ გამოარკვიონ მის მიმართ თავისი დამოკიდებულება—ყველა ამ გარემოებებმა ფრიად დააჩქარეს ორგანიზაციული ლიკვიდაცია იმ დაწყებ[illegible] აგვისტოში მოკვდა სულიერათ.

კომუნისტურ ინტერნაციონალში დღეს მყოფ პარტიებს გარდა, რომლებიც მას კარგი ხანია გამოეყვნენ, იქიდან გამოვიდენ ამ უკანასკნელ ხანებში კიდევ: გერმანიის დამოუკიდებელი სოციალ-დემოკრატია, საფრანგეთის გაერთიანებული სოციალისტური პარტია, ინგლისის დამოუკიდებელი მუშათა პარტია, შვეიცარიის სოციალისტური პარტია, სოციალისტური პარტია ამერიკის, სოციალისტური პარტია ისპანიის, თვით ზომიერი პოლონეთის ბუნდიც კი. გარდა ამისა ცნობებია იმის შესახებ, რომ თითქოს ავსტრიის სოციალ-დემოკრატიას უარი ეთქვას ჟენევაში წასვლაზე, სადაც ამ თვის 31-ს განძრახულია მისვლა ყვითელი „ინტერნაციონალის" მძორი.

ერთი უკანასკნელთაგანი, რომელიც მოწყდა ამ „ინტერნაციონალს" არის რუსეთის მენშევიკების პარტია ლ. მარტოვის მეთაურობით. ულმობელმა ცხოვრებამ აიძულა ორგანიზაციული მთლიანობის გაქვავებული დამცველნიც კი თავი დაეკრათ და საჩქაროთ გასცლოდენ მას.

ამ მხრით საინტერესოა მარტოვის მიერ მოსკოვის მუშათა და წითელ არმიელთა დეპუტატების საბჭოს პლენალურ სხდომაზე გაკეთებული განცხადება იმის შესახებ, რომ მენშევიკების პარტიულ თათბირს დაუდგენია „порвать организационныя связи с остатками второго интернационала".

ჩვენ მოგვყავს ეს განცხადება არა იმიტომ, რასაკვირველია, რომ მენშევიკური პარტია რაიმე ძალას წარმოადგენს დღეს რუსეთის მუშათა მოძრაობაში, არამედ იმიტომ, რომ ამ ფაქტს აქვს ერნაირი მორალური გავლენა ზოგიერთ ზომიერ სოციალისტებზე ევროპაში, რომლებთანაც ისე, როგორც თვით რუსეთის მენშევიკებთან, ჩვენი პარტია აწარმოებდა ამ უკანასკნელ წლებში [illegible] ნალის" შესახებ. ასეთი ნაბიჯი რუსეთის მენშევიკების ფრიად მაჩვენებელია ჩვენი დროისთვის. ეს აქტი, რასაკვირველია, არ ნიშნავს მესამე ინტერნაციონალში მათ შესვლას, მარა ჩვენ მიზანს მაინც ვაღწევთ იმ მხრივ, რომ ვაჩქარებთ მუშათა კლასში ჩადგმულ „მეორე ინტერნაციონალით" წოდებულ ბურჟუაზიული საბუდრის დაწიაწებას.

ჩვენ მოვიყვანეთ ეს ცნობა სხვათა შორის იმიტომაც კიდევ, რომ ჩვენი წვლილი შევიტანოთ „ერთობის" მკითხველებისათვის იმ კითხვის გამორკვევაში, თუ როგორ უყურებს დაბოლოს მათი პარტია „მეორე ინტერნაციონალში" თავის მონაწილეობას: გამოდის იქიდან, თუ რჩება იქ და მით იდეიურ-პოლიტიკურათ ეთიშება თავის მოძმე პარტიას რუსეთში?

კ. კრედო.

მოქალაქე რაჟდენიძეს

(„ერთობის" მკითხველთა საყურადღებოთ).

ხომ გახსოვს, მკითხველო, ამას წინათ გაზეთმა „ერთობამ" (150 №-ში) მეტად დიდი კითხვა რომ აღძრა თავის მოწინავეში—„ჩვენი გზა"? ეს კითხვა იყო, მოგაგონებთ, კითხვა მთავარი სოციალური პრობლემის, ეს არის ძირითადი საზოგადოებრივი საკითხი, რომლის გარშემო თავს იყრიან სხვა დანარჩენი სოციალური საკითხები: სახელდობრ ეს დიდი კითხვა მოკლეთ ასე გამოითქმება: **რა გზით მიდის საზოგადოება სოციალიზმისკენ?**

„ერთობამ" დაგვიხატა თავისი გზა და ჩვენც ჩვენი გზა აღვნიშნეთ, მკითხველთ არჩევანი მივეცით: რომელი გზაც მოგეწონოს, იმით იარეთ თქვა.

ეს არ მოეწონა „ერთობის" მოქალაქეს, რაჟდენიძეს და ჩვენს წინააღმდეგ გამოილაშქრა: ის აღიჭურვა მთელი თავისი „სიმდიდრით" — სამკაულებით—ლოღიკით, ცოდნით, სიბრძნით და განათლებით და ასე იერიში დაიწყო. წამოყენებულ კითხვაზე ლაპარაკის ნაცვლათ სიტყვა „ბანზე ააგდო" და მოჰყვა ლათაიებს ლოღიკა-ულოღიკობაზე, ცოდნა-უცოდინარობაზე და დემოკრატიის საჭიროება-აუცილებლობაზე და ასე ამნაირათ იგი „ლობე-ყორეს მიედმოედა".

ჩვენ მაშინ პირდაპირ დაუყენეთ კითხვა: თუ გწამთ კაპიტალიზმის გაუქმება, გვიპასუხეთ, რა პირობებში დაიწყო მისი გაუქმების პროცესი და რა როლს ასრულებს ამ პროცესში რუსეთის პროლეტარიატი?

ჩვენ ამ კითხვის მიცემით დავათავეთ მასთან პირველი შეკამათება და მისგან „ბრძნულ" პასუხს ველოდით. მაგრამ ჩვენი უბრალო, ცოდნით სავსე რაინდი ამ კითხვის წინაშე შედრკა: საპასუხო სიტყვების ძებნა დაიწყო და მანამ იპოვიდა გარემოებაც შეიცვალა: კოლეგებიც მიეშველენ და მისი მოპირდაპირე ორგანო იქვე ჩაკლეს.

მოქალაქე რაჟდენიძეს ამით გულს მოეშვა, შიში გაუქრა და მეხუთე დღეს ძლივს გონს მოვიდა: „ერთობის" 161 №-დან, 20 ივლისს მისი ლაღი ხითხითი კვლავ მოგვესმა: „საბჭოთა დემოკრატიაა!" ხი, ხი, ხი! ხითხითებს ის და განაგრძობს: „არ გაგეცინება, მკითხველო? დემოკრატიული წყობილება ყოფილა კომისართა და „ჩრეზვიჩაიკათა" სამფლობელოში, დახვრეტისა და ტერორის რეჟიმშიო!", (იხ. „ერთობის" 161 №-ში).

მაგრამ მართლა ჰოტენტოტური მორალით უნდა იყოს გაჟღენთილი ის კაცი, რომელიც საბჭოთა რუსეთში მომხდარ ხვრეტისა და ტერორის ამბებს მოიგონებს და ამაზე არხეინათ ხითხითს მოყვება ხოლმე!

აი ჩვენი მოპირდაპირეს „ღირსებაც" ამაშია!

დეე ახლა მკითხველმა საჯოს, თუ ვინაა ჩვენ შორის ღირსეული და ვინ უღირსი!

მკითხველმა კარგათ იცის, რომ ხვრეტისა და ტერორის ამბები არც „ჩვენს ბედნიერ საქართველოს" აკლია, მაგრამ მოქალაქე რაჟდენიძე ამაზე სულაც არ სწუხს. ის მხოლოთ ჰოტენტოტივით გაიძახის: საბჭოთა რუსეთში რომ ხდება, ეს [illegible].

აი „მიუდგომელი მართლმსაჯულებაც" ასეთი უნდა!

ჩვენ სხვა კიდევ ბევრი რამ ძვირფასი განძი შეგვეძლო მისი პირადი ღირსება—ნაკლის სალაროდან გამოგვეკრიბა, მაგრამ ამ ჟამათ ამითაც ვკმაყოფილდებით, ვინაიდან საქმე ამაში როდია, არამედ იმაში, თუ სადაო კითხვა როგორ უნდა გადიჭრას. ეს კი ჩვენს წინანდელ წერილში უკვე შესრულებული გვაქვს (იხ. „კომუნისტის მე-22 №-რი —კაპიტალიზმის გაუქმებაზე) თუმცა მოქალაქე რაჟდენიძეს ეს ჩვენი გადაჭრა არ მოსწონს, მაგრამ ის მაინც ამის დარღვევა-გაბათილებას „ჩიტის ბდღვნათ" თვლის და ამიტომ თავის სათუთ თათებს არ ისვრის.

რა გაეწყობა! ჩვენ ჩვენი მხრით ასე „მცირე შეხედულების" არა ვართ არც მის „ბრძნულ" პასუხებზე და არც მის მიერ წამოყენებულ საკითხებზე. ამიტომ შეძლების დაგვარათ ვეცდებით ნათლათ დავანახვოთ მკითხველს, თუ რამდენათ სისწორით და პატიოსნათ უპასუხებს მოქ. რაჟდენიძე მის მიერვე წამოყენებულ კითხვებს.

მარა ამაზე შემდეგ.

დემოსიძე.

ჩვენი გაზეთების დახურვის ამბავი

14 ივნისიდან დაწყებული გახურებული რეპრესიები თავის ლოღიკურ დასკვნამდე 17 ივლისს მივიდა: ამ დღეს მოიტანეს უკანასკნელი გადამწყვეტი იერიში ჩვენს პარტიაზე ჩვენი გაზეთების დახურვის სახით.

დაახლოვებით ნაშუადღევის 3 საათი იქნებოდა, რომ განსაკუთრებულ რაზმის აგენტები ჯანელიძის მეთაურობით ჩვენი გაზეთების სტამბებს ესტუმრნენ. „საქართველოს კომუნისტის" სტამბიდან წაიღეს ხელნაწერები, შიგ

ყოფი მომუშავეები გარეთ გაისტუმრეს და სტამბა დაბეჭდეს. ასევე მოიქცნენ რუსულ კომუნისტის სტამბაშიაც, სადაც იქ მომუშავე რედაქტორს ამხ. ა. თუმანოვს წააწყდნენ. ამხ. თუმანოვს მოსთხოვეს, რომ რედაქციაში გაჰყოლოდა: მას გამოუცხადეს, რომ ის დატყვევებულია და ახლა რედაქცია უნდა გაჩხრიკონ. რედაქციაში განსაკუთრებული რაზმის რამდენიმე აგენტი ჯანელიძის და ქარციეაძის მეთაურობით ნაშუადღევის 4 საათზე მოიჭრა. მოიყვანეს დატყვევებული რედაქტორი თუმანოვი და „საქართველოს კომუნისტის" რედაქტორ-თანამშრომლების ძებნას შეუდგნენ. ჯერ შევარდნენ რედაქციაში და იქ რომ ვერავინ ნახეს—ამ დროს დღიური მუშაობა დასრულებული იყო და რედაქტორ-თანამშრომლებიც თავ-თავიანთ ბინაზე იყვნენ წასულნი. დაიწყეს სხვა ოთახებში ძებნა-ფათური. აქ, უკანასკნელ ოთახში, რომელშიაც წინა დღით თანამშრომელი რაჟდენ კალაძე დაბინავებულიყო, კალაძის გარდა იყვნენ: ცოლი მისი, ნათესავი ახალგაზდა ქალი და გაზეთის ორი თანამშრომელი სიმონ ჩიხლაძე და კოლია ოკუჯავა. ჯანელიძემ და ქარციეაძემ კალაძის გარდა ყველა იქ მყოფი რედაქციის ოთახში გაიწვია და იქიდან რედაქციის გაჩხრეკის შემდეგ ყველანი რედაქტორ თუმანოვთან ერთად განსაკუთრებულ რაზმის სატუსაღოში გაგზავნა. დატუსაღებულთ გააყოლეს „რაზმელები", ხოლო ჯანელიძე და ქარციეაძე დარჩნენ რედაქციის დასაბეჭდათ. „საქ. კომუნისტის" სარედაქციო მაგიდიდან და უჯრებიდან ყველა წაიღეს ხელნაწერები, ზოგი წიგნაკები და ძველი დეპეშებიც კი. თანამშრომლების შეკითხვაზე, თუ რათ და ვისი განკარგულებით ატუსაღებენ მათ, უპასუხეს, რომ ჩვენ ნაბრძანები გვაქვს მინისტრისაგან დავხუროთ საქართველოს კომუნისტური პარტიის ორივე გაზეთი და დავატუსაღოთ მისი რედაქტორ-თანამშრომლები გარდა რაჟდენ კალაძისა.

დატუსაღებულების რაზმში გასტუმრების შემდეგ ჯანელიძემ წინადადება [illegible]ძეს, რომ მას რედაქციის დატოვება[illegible]. რაზმის [illegible] კალაძემ [illegible], რომ ის ბინას ვერ დატოვებს, ჯერ ერთი იმიტომ რომ, ის ბინა, სადაც ის ცხოვრობს, რედაქციას არ ეკუთვნის, არამედ პარტიის ცენტრ. კომიტეტს და გუბკომს, მეორეთ მას არ შეუძლია გადაბარგდეს, რადგან მას ცოლი, რომელიც მან სწორეთ დაბინავების მიზნით გამოიწვია სოფლიდან, სრულიათ უსაბუთოთ დაატუსაღეს და ციხეში გაგზავნეს. მაშინ ჯანელიძემ სთქვა, რომ მან არ იცოდა, თუ ის ქალი, რომელიც გუშინ თავს გაბილაიათ აცხადებდა, კალაძის ცოლი იყო, ამიტომ შეცდომით დაატყვევა და ის ახლავე გაანთავისუფლებს. კალაძის განცხადების თანახმათ მან მისი ნათესავი ახალგაზდა ქალიც დაუყონებლივ გაანთავისუფლა. კალაძისავე ჩვენებით მან დაბეჭდა რედაქციის ოთახი და ბინას უინცინდენტოთ გაშორდა. მხოლოთ შემდეგ, როგორც ამ დღეებში განთავისუფლებულმა თანამშრომელმა გადმოგვცა, მათ ჯერ ბრალდებათ მხოლოთ „კომუნისტობა" და გაზეთში თანამშრომლობა წაუყენეს, ხოლო ქუთაისის ციხეში დაბინავების შემდეგ აღმოჩნდა რომ ისინი დატყვებულნი არიან, როგორც პროვინციებში იარაღის შემყიდველნი, ჯარში აგიტაციის გამწევნი, დეზერტირების შემაიარაღებელნი საერთოთ მომავალი შეიარაღებული აჯანყების მომწყობნი. მიუხედავათ ამისა 21-ს ივლისს საბჭოთა რუსეთის წარმომადგენლის ს. კიროვის საქართ. მთავრობასთან მოლაპარაკების შემდეგ, ზემოხსენებულ ორ თანამშრომელს სამინისტროს ბრძანებით გამოუცხადეს, რომ ისინი მინისტრის განკარგულებით თავისუფალი არიან. მიუხედავათ ამისა ისინი მხოლოთ მესამე დღეს გაანთავისუფლეს ადგილობრივმა „მმართველებმა".

აი შიშველა სინამდვილე იმ ამბის, რაც წარსულ კვირაში ჩვენს რედაქციებს თავს დაატყდა. დე ახლა თვით მკითხველმა საჯოს, თუ რაოდენათ ეთანხმება ამ სინამდვილეს გაზ. „ერთობაში" განცხადებული „ახალი ამბავი" ჩვენი გაზეთების დახურვის შესახებ.

ზემოთ აწერილ ამბის შემდეგ რამდენიმე დღის მერე, 20 ივლისს მთავრობის განკარგულებით გახსნეს, როგორც სტამბები, ისე რედაქციებიც და ნება დაავრთეს „ახალი კომუნისტის" გამო-[illegible] ხელნაწერების უკან დაბრუნებასაც შეგვპირდნენ.

ინტერნაციონალის გარშემო.

17 ამ თვეს გაიხსნა პროლეტარულ რევოლიუციის სატახტო ქალაქ პეტროგრადში კომუნისტური ინტერნაციონალის კონგრესი. ალბათ ამ დღის აღსანიშნავათ მიკეტილ იქნა ჩვენი პარტიის ორივე ცენტრალური ორგანო და რედაქტორ—თანამშრომლებიც თავთავის ალაგას მოთავსებული... მარა ამით არ მოთავებულა ზეიმი თბილისის „სოციალისტურმა" პრესამ საგანგებო მოწინავე წერილები უძღვნა კომუნისტურ ინტერნაციონალს. მოგეხსენებათ, წმინდა, შეუბღალავი, უმწიკვლო და მოურიდებელი ინტერნაციონალური სოციალიზმის დროშა მაგრათ და მაღლა უჭირავთ გაზ. „ერთობას" და „სახალხო საქმეს." მართალია „ვიევსკების" ნაციონალიზაცია და სხვა ასეთი ინტერნაციონალისტური თემები უფრო აწუხებთ ამ, უკაცრავი მოხსენებაა, სოციალისტურ გაზეთებს, მარა შესაფერ დროს და შესაფერ გარემოებაში ინტერნაციონალის გარშემოც დიახაც რომ დაღვრიან თავის ანკარა, მამულიშვილურ ცრემლს. ეს ორი ბურჯი ჭეშმარიტ ქართული პატრიოტიზმისა. სამშაბათის ნომერში ერთ და იგივე გამოთქმებით უცეფენ თუ ეკურკურებიან ისინი მესამე ინტერნაციონალს. მარა რაკი პირველობა ამ საკითხშიაც „ერთობა"-ს ეკუთვნის, მემკვიდრეობითი კუთვნილებაა, ამიტომ მარტო მის ნაცოდვილარზე შევჩერდეთ (იხ. „ერთობა" № 161 მოწინავე წერილი). გაზეთი ირწმუნება, რომ „კომუნისტური ინტერნაციონალის" (რასაკვირველია ფრჩხილებში ჩასმული და არა უფრჩხილო) მეორე კონგრესი „არსებითად გაირჩევა პირველისაგან", რომელიც თურმე აზიური ბეჭედით ყოფილა აღბეჭდილი, ვინაიდან „იქ იყვნენ უფრო ჩინეთის, ოსმალეთის, სპარსეთის, ვიდრე მოწინავე ევროპის წარმომადგენლები"-ო. ამ უკანასკნელთაგან გაზეთი, ჭეშმარიტებისადმი სიყვარულით ცნობილი, იხსენიებს მხოლოთ ამერიკის დელეგატს, „ამხანაგ გილბოს (ეს ფრჩხილები ალბათ ერთობისტების რალაც გამოუცნობელ სიბრძნის მაჩვენებელი უნდა იყოს!) და რაკოვსკის, რომელიც რუსეთის რევოლიუციამ რუმინიის ციხიდან გამოყვანით სიკვდილით დასჯას გადაარჩინა, და ყველას ბრალს სდებს თავაშვებულ „ხამოზვანცობაში". გავიხსენოთ, ამიტომ პირველ კონგრესის შემადგენლობა (იხ. ჟურნ. „კომუნისტური ინტერნაციონალი", № 1), „ერთობის" სიყალბე მაშინ ადვილი დასანახი იქნება. იქ წარმოდგენილი იყო:

1. გერმანიის კომუნისტ. პარტია—1 დელეგატი (5 ხმით).

2. რუსეთის კომუნ. პარტია—8 დელ. (5 ხმით).

3. ნემეცურ ავსტრიის კომუნ პარტია—2 დელ. (3 ხმით)

4. ვენგრიის კომუნ. პარტია—1 დელ. (3 ხმით).

5. შვეციის მემარცხენე სოც.-დემ. პარტია—1 დელ (3 ხმით).

6. ნორვეგიის სოც.-დემ. პარტია—1 დელ. (3 ხმით).

7. შვეიცარიის სოც.-დემ. პარტიის ოპოზიცია—1 დელ. (3 ხმით).

8. ამერიკის სოციალისტური მუშათა პარტია—1 დელ. (5 ხმით).

9. ბალკანეთის რევოლიუციური ფედერაცია (ბოლგარიელი „ტესნიაკები" და რუმინიის კომუნისტები)—1 დელ. (რაკოვსკი).

10) პოლონეთის კომუნისტური პარტია 1 დელ. (3 ხმით).

11) ფინლიანდიის კომუნისტური პარტია 5 დელ. (3 ხმით).

12) უკრაინის კომუნ. პარტია 2 დელ. (3 ხმით).

13) ლატვიის კომუნის. პარტ. 1 დელ. (1 ხმით.)

14) ლიტვის და ბელორუსიის კომუნ. პარტია 1 დელ. (1 ხმით).

15) ესტონეთის კომუნ. პარტია 1 დელ. (1 ხმით).

16) სომხეთის კომუნისტ. პარტია 1 დელ. (1 ხმით)

17) რუსეთის ნემეცთა ახალშენების კომუნისტ. პარტია 1 დელ. (1 ხმით).

18) საფრანგეთის ციმერვალდელთა მემარცხენე ფრთა კომუნისტ. პარტია 1 დელ. (გელში).

19) რუსეთის აღმოსავლეთის ხალხთა გაერთიანებული ჯგუფი კომუნ. პარტია 5 დელ. (1 ხმით).

აი პირველი კონგრესის დელეგატები გადამწყვეტი ხმით. არც ჩინეთის და არც სპარსეთის, სამწუხაროთ, აქ არყოლიათ სრულ უფლებიანი წარმომადგენლები მათი წარმომადგენლები სარგებლობდენ მხოლოდ რჩევითი ხმით.

აი დანარჩენი დელეგატების სიაც (რჩევითი ხმით):

20) ჩეხიის კომუნისტ. ჯგუფი 1 დელეგატი

21) ბოლგარიის კომუნისტ. ჯგუფი 1 დელ.

22) სამხეთ-სლ-ვიის კომუნ. ჯგუფი 1 დელ.

23) ინგლისის კომუნისტ. ჯგუფი 1 დელ.

24) საფრანგეთის კომუნისტ. ჯგუფი 1 დელეგატი.

25) გოლანდიის სოც.-დემოკრატ. პარტია და

26) ამერიკის ლიგა სოციალისტ. პროპაგანდისტის 1 დელ.

27) შვეიცარიის კომუნისტური ჯგუფი 1 დელ.

28) თურქესტანის კომუნისტ. ჯგუფი 1 დელ.

29) ოსმალეთის კომუნისტურ. ჯგუფი 1 დელ.

30) საქართველოსი 1 დელ.

31) აზერბაიჯანის 1 დელ.

32) სპარსეთის 1 დელ.

33) ჩინეთის სოციალისტ. მუშათა პარტიის 2 დელ.

34) კორეის მუშათა კავშირი 1 დელ.

34. ციმერვალდის კომისია 1 დელ.

სულ რჩევითი ხმით აღჭურვილი დელეგატები 16, მათ შორის აღმოსავლეთს (სპარსეთი, ჩინეთი, კორეა, ოსმალეთი, თურქესტანი) წარმოადგენდენ მხოლოდ 6 დელეგატი; დელეგატთა საერთო რიცხვის (44) მხოლოდ ერთ-მერვედს შეადგენს ეს, ასე რომ „მოწინავე ევროპას, წინააღმდეგ „ერთობის" ცრუმოწმობის, პირველობა და რიცხვითი უმრავლესობა ქონებია აზიის წარმომადგენლებთან შედარებით, მით უმეტეს, რომ ამ უკანასკნელთ მხოლოთ რჩევითი ხმის უფლება ქონდათ მინიჭებული. აგრეთვე შესაფერი ფასი ედება „ერთობის" თავისებურ „სისკის" აღმოჩენას—ამერიკელი დელეგატის, „ამხანაგ" გილბოს და რაკოვსკის სამოზვანცობის შესახებ.

მაგრამ „ერთობის" განაჩენით, არც საქმიანობაში გამოუჩენია ამ ხელოვნურათ შეკოწიკებულ დაწესებულებას რაიმე უნარი და ფხიანობა; ის სწერს:

„ერთი სიტყვით, ეს ე. წ. „მესამე ინტერნაციონალი" იყო რაღაც ქაღალდის ნახევებისგან აშენებული სახლი. არავითარი მნიშვნელობა არ ქონდა ამ შეკრებას. თითოეული მისი გამოსვლა ჰგავდა საპნის ქაფისგან აშვებულ ბუშტს და ბუშტივით სკდებოდა ერთი სულის შებერვით".

აი რა დასაწყლებული ყოფილა ეს „ლენინის ნაწარმოები ინტერნაციონალი", რა უმნიშვნელო და უქმათ მოფუსფუსე. ალბათ არსად და არავინ მას ყურს არ ათხოვებდა, ერთი ზემოდან გადმოხედვის ღირსათაც არ ჩათვლიდა. ასე უნდა ყოფილიყო მით უფრო, რომ ქვეყნათ არსებობენ კიდევ კაუცკები და ფ. ადლერები, შეიდემანები და რენოდელები, ინგლისის დამოუკიდებლები და რუსეთის განიავებულ მენშევიკების პატრიარქები—აქსელროდები და სხ. მარა დახეთ რა „გასაშტერებელი ამბავი" მომხდარა: მაშინ, როდესაც კაუცკების და რენოდელების კონგრესი არც ხერხდება, და თუ მოხერხდა (როგორც ბერნში და ამსტერდამში) „თავმოსაჭრელათ" და „გაცუცურაკებით" თავდება „ქაღალდის ნახევისაგან აშენებული" კომუნისტური ინტერნაციონალი მეორე კონგრესზე იკრიბება და გარშემო იკრებს ყოველივეს, რაც კია რევოლიუციონური თანამედროვე მუშათა მოძრაობაში. „ერთობა", ბნელ ოროლობეში სიარულს ნაჩვევი, აქაც თავს იკატუნებს და შორს იტყუებს მკითხველის ყურადღებას:

„ამას (ე. ი. კომუნისტ. ინტერნაციონალს. ნ. გ.) ახლა აღარ ეძახიან მარტო კომუნისტურს. ახლა ის შერეული სახელით არის მონათლული. არქმევენ კომუნისტური და სოციალისტური პარტიების ინტერნაციონალს".

ვინ არქმევს, ვინ უცვლის სახელს—ამაზე გაზეთი რასაკვირველია სდუმს. ჩვენ კი ზემოთ დავინახეთ, რომ მთელი რიგი სოციალისტურ პარტიებისა მონაწილეობდენ გადამწყვეტი ხმით პირველ კონგრესზე, რომ მაშასადამე სახელწოდებაში, ამა თუ იმ იარლიკში კი არ ყოფილა საქმე. „ერთობის" პარტიას მაგალითად აქამდის არ ჩამოუხსნია თავის ჭიშკრიდან ვივესკა „სოციალ-დემოკრატიული პარტია", მარა განა საეჭვოა, განა თითონაც არ იცის, რომ მის წინ მესამე ინტერნაციონალის კარები ხმაურობით მოიხურება, რომ მოისურვოს იქ შეძრომა? ალბათ სულ სხვა რამეში ყოფილა საქმე, და არა სახელწოდებაში—სოციალისტური კომუნისტური.

დიახ, სულ სხვა რამეშია, მარა „ერთობა" თავს იკატუნებს, ვითომ სხვა რამეზე არც გაუგონია და არც თითონ მოუსაზრებია.

ის ყარაჩოღული უდარდელობით სწერს:

„ლენინს და მის მიმდევრებს ალბათ ხელი აუღიათ იმ მთავარ დებულებაზე, რომელიც შეადგენდა მათი პირველი მოწოდების დედა აზრს. ახლა ისინი თანამშრომლობენ იმ „გარყვნილ, შემთანხმებელ" სოციალისტებთან, რომლებსაც შარშან სამოქალაქო ომს უცხადებდნენ. თითონ ამ სოციალისტებს კი არ გამოუცვლიათ თავისი მსოფლ-მხედველობა მათი მოსკოვში მისვლა მხოლოდ იმის მაჩვენებელია, რომ დათმობის და შეთანხმების გზაზე შემდგარა ლენინის შეურიგებელი პარტია. დაუკარგავს წინანდელი ჯგუფური სახე, ჩამოურეცხია აზიური ბეჭედი და ცოცხალი კავშირი დაუჭერია ევროპის მუშათა მოძრაობასთან".

შეუდარებელნო და ღირსეულნო თეორეტიკოსებო და ქვეყნის აშენებელნო! ნუ თუ არ გსმენიათ აქამდის, მაგალითად, გერმანიის უდიდეს პარტიის, „დამოუკიდებელ სოციალისტების" (ე. წ. „ცენტრი") უზარმაზარი ევოლიუცია უკანასკნელი წლის განმავლობაში? აღარ გახსოვთ თქვენს გაზეთში მოთავსებული კორესპონდენციები მაინც? გადისსვით ხელი ულრმეს აზრების წარმომშობ შუბლზე და „შეიცხადეთ", რომ გერმანიის დამოუკიდებელ სოციალისტებმა ისე შორს წავიდნენ, რომ მათ წრიდან სრულიად გარიყულია კ. კაუცკი, ამ პარტიის ერთ-ერთი დამაარსებელთაგანი, ახლა კი რენეგატათ მიჩნეული თავის გუშინდელ ამხანაგებისგანაც აი. რა პლატფორმას დაადგა თან და თან ეს პარტია ამ ბოლო ხანებში?—პროლეტარიატის დიქტატურა და საბჭოთა სისტემის განხორციელება. ვისი პლატფორმაა ეს, თუ არა კომუნისტური ინტერ. და მისი მესვეური პარტიის—კომუნისტ-ბოლშევიკების. და ვინც დგება ამ პროგრამის ნიადაგზე, ვინც უკუაგდებს ბურჟუაზიულ-დემოკრატიის და რეფორმიზმის ილიუზიებს და იმედს ამყარებს მასსიურ ბრძოლაზე ბურჟუაზიის დასამხობათ, ე. ი. ვინც უბრუნდება—თუ გინდ დიდი ხნის ხეტიალის შემდეგ,—რევოლიუციონური მარქსიზმის კერას, ის რასაკვირველია, სანატრელი წევრი ყოფილა, არის და იქნება კომუნისტურ-ინტერნაციონალში. აი ასეთი ბრძოლის პლატფორმაზე გადადიან დიდი ხნის ყოყმანის და ტაქტიკური რყევის შემდეგ სხვა და სხვა ქვეყნების სოციალისტური პარტიები, ჯგუფები თუ მუშათა კავშირები, და ყველა ამათთვის არსებობს მხოლოდ ერთად-ერთი სავალი გზა—წითელ კომუნისტურ ინტერნაციონალში მიმავალი..

ამიტომ, მხიარული სიცილით შეგვიძლია შევხვდეთ „ერთობის" დაგვიანებულ ლათაიებს ბრძოლის ინტერნაციონალის და მის მესვეურების „დიდ" ცვლილების შესახებ: ხოლო პირდაპირ მოვკვდეთ სიცილით, როცა „ერთობის" ასეთ გაბერილ სიტყვებს ვკითხულობთ.

ეს დიდი ნაბიჯია წინ, და ჩვენ ვესალმებით ამ ნაბიჯს"... საიდან ესალმებით ბატონებო—მეორე ინტერნაციონალიდან, თუ... წვრილ ბურჟუაზიულ სიცალიერიდან?

ნ. გ.

P. S. ყოველ შემთხვევაში, ზედმეტი არ იქნება აქ მოვიყვანოთ რამოდენიმე სტრიქონი მაინც კომ. ინტერნაც. აღმასრულებელ კომიტეტის უწყებიდან მეორე კონგრესის მოწვევის შესახებ. ამ შესანიშნავ უწყებაში სხვათა შორის ვკითხულობთ: „დეე, მომავალი. 15 ივლ. მეორე კონგრესი კომუნისტური ინტერნაციონალის შეიქნეს ჭეშმარიტათ მუშათა კლასის მსოფლიო კონგრესი. დეე იმავე დროს ეს კონგრესი გახდეს ყრილობათ თანამოაზრეების (единомышленников, ხაზ გასმულია დედანში), ნამდვილ მომხრეების ნამდვილ კომუნისტურ პროგრამის და რევოლიუციონური კომუნისტური ტაქტიკისა"., (იხ. ჟურნალ „კომუნისტ. ინტერნაციონალი", № 11). უწყება მიმართავს:

„ყველა კომუნისტურ პარტიებს და ჯგუფებს, ყველა წითელ პროფესიონალურ კავშირებს, ყველა ორგანიზაციებს კომუნისტ-ქალებისა, ყველა კავშირებს კომუნისტური ახალგაზდობის, ყველა მუშურ ორგანიზაციებს, რომლებიც კომუნიზმის ნიადაგზე დგანან, ყველა პატიოსან მშრომელთ,"

აბა მოიმარჯვეთ „ერთობის" მკითხაობო თქვენი მეჩხანური სათვალეები და აღმოაჩინეთ აქ ის „სოციალისტები" და ის ყვითელი კავშირები, რომლების დანახვა ამ ჯგუფებში თქვენ უეჭვოთ გულს აგიტოკებდათ, იმედის ნაპერწკალს აგინთებდათ!

მდგომარეობა სტამბოლში

(სტამბოლიდან 12 ივლისს ჩამოსულის ნაამბობი).

24 ივლისს ჩვენს რედაქციაში შემოვიდა სტამბოლიდან მოსული უკრაინელი ამხანაგი, რომელმაც სტამბოლის მდგომარეობაზე გადმოგვცა შემდეგი:

შური და სიძულვარე ინგლისელების წინააღმდეგ მუსულმანებში თანდათან მწვავდება, ამ ნიადაგზე შეტაკებები ხშირდება და ფართო მასსიურ ხასიათს ღებულობს.

თვით კონსტანტინოპოლის—მთავრობა თანდათან ქემალისტებისაკენ იხრება რისთვისაც ჰკარგავს ინგლისის თვალში ნდობას.

ქალაქში წესრიგს ინგლის-საფრანგეთის ჯარები იცავენ. ჯარები შავკანიანებისაგან შესდგება და, როგორც მარსელის გაზეთიც მოწმობს, არ აღემატება 30,000. ეს ჯარი ამ უკანასკნელ დროს საბერძნეთის სარდლობას გადასცეს ქემალ-ფაშის საწინააღმდეგოთ. მაგრამ ეს ფერადი ჯარები ქემალისტების საწინააღმდეგოთ სრულიად გამოუსადეგარია.

ამ ჯარებში, რომლებიც თავისთავათ მუსულმანობასთან გრძნობენ სიახლოვეს, არის კიდევ ქემალისტების ფარული მუშაობა—პროპაგანდა. თავის მხრივ საწინააღმდეგო აგიტაციას ეწევა მათში აფიცრობა და განზრახ მიგზავნილი ხუცები, რასაც ვერავითარი ნაყოფი მოაქვს.

საერთოთ მთელი მუსულმანობა დიდი სიმპატიით და იმედებით უცქერის საბჭოთა რუსეთს,—განსაკუთრებით მშრომელი—მდაბიო ხალხი.

ქალაქში დენიკინელი ლტოლვილები ბევრია. იმედ დაკარგულნი ძველი რუსეთის აღდგენაზე, ისინი თანდათან ითქვიფებიან სხვა ხალხებში და ბევრი მათგანი ვაჭრობასა და ისეთ ხელობას ჰკიდებენ ხელს, რაც სხვა დროს დამამცირებლად მიაჩნდათ, ან არ შეეძლოთ. საბჭოთა რუსეთის წინაშე ჩადენილ დანაშაულობის გამო მათ თანდათან შენანების გრძნობა იპყრობს და საბჭოთა რუსეთში დაბრუნება სურთ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბიულეტენი პრეს-ბიუროსი

საბჭოთა რუსეთში

მანუფაქტურის მიწოდება.

როსტოვი, 21 ივლისი. როსტოვში მიიღეს მანუფაქტურა, რომელიც განაწილდება დონის ოლქის მცხოვრებთა შორის. 950,000 არშინი გადადებულია ოლქისთვის, 115 ათასი არშინი თვით როსტოვისთვის და 23,000 არშინი სოც. უზრუნველყოფის განყოფილებისათვის.

შრომის ნაყოფიერების ზრდა.

ეკატერინოდარი, 21 ივლისი. რკინის გზის სახელოსნოებში შრომის ნაყოფიერება ივნისის განმავლობაში გაიზარდა 60 პროცენტით.

საუკეთესო მაგალითი.

არმავირი, შინა მრეწველთა კავშირმა დაადგინა, შრომის კავშირში უსასყიდლოთ იმუშაოს ორი 8 საათიანი სამუშაო დღე რკინის გზის სახელოსნოში.

ახალი რკინის-გზის ხაზი.

როსტოვი, 21 ივლისი. კალაჩში ჩამოვიდა ინჟინერებისგან და მუშებისაგან შემდგარი კომისია ახალ რკინის გზის ხაზის გასაყვანათ.

ზავი ლიტვასთან.

მოსკოვი, 21 ივლისი. რუსეთსა და ლიტვას შორის თანახმად დადებულ ხელშეკრულებისა, რუსეთი ცნობს ლიტვის სახელმწიფოს დამოუკიდებლობას.

ოპერატიული ცნობა.

მოსკოვი, 25 ივლისი: (რადიო).

გროდნოს რაიონი. წინასწარი გამოანგარიშებით გროდნოში ტყვეთ ჩავიგდეთ 1,000 ლეგიონერი, 8 მძიმე ზარბაზანი, 3 ტანკი, 150 ტყვიისმფრქვეველი და სხ. აუარებელი ნადავლი.

ბელოსტოკის მიმართულებით ჩვენმა ჯარმა გადალახა მდინარე ნემანი; ტყვეთ ჩაგვივარდა 300 კაცი ორი ზარბაზნით. ამ რაიონში წინ წაწევა გრძელდება.

კობრინის მიმართულებით ჩვენ ავიღეთ დაბა რუჟანი.

კოველის მიმართულებით მდინარე სტირის დასავლეთით ბრძოლა გრძელდება, ხელში ჩავიგდეთ პოლონეთის დივიზიის შტაბი, სამი ზარბაზ., 6 ტყვიის მფრქვეველი და სხ. ნადავლით.

დუბნოს მიმართულებით პოლონელები ცდილობენ ჩვენი წინმსვლელობა შეაჩერონ. ს. ტარაკანოვთან ბრძოლის დროს ჩვენ ჩაგვივარდა ტყვეთ პოლონეთის ბატალიონი, 40 ტყვიის მფრქვეველი, ზარბაზნებით და სხვა სამხედრო ქონებით.

საზღვარ-გარეთ.

მუსტაფა-ქემალის შტაბის ოპერატიული ცნობა.

ანგორა, 15 ივლისი. (ოფიციალური). დასავლეთის ფრონტზე ბრუსიდან აღმოსავლეთით მზვერავთა რაზმების შეტაკებებია. კუშ ადის რაიონში მტრის მოწინავე ხაზზე მივიტანეთ მედგარი იერიში, რის გამო განადგურებულ იქნა სადგური დჯელადი. მტრის სადარაჯო რაზმმა დიდი ზარალი განიცადა. ხელში ჩავიგდეთ ტელეფონ-ტელეგრაფის აპარატები და სხვა სამხ. დავლა.

მოხალისეები.

ანგორა, 15 ივლისი. ანგორაში მოხალისეთა ჩაწერა გრძელდება. ამ ნიადაგზე ანგორის მცხოვრებლებში დიდი შეჯიბრება ხდება. ამ დღეებში მოხალისეთა რაზმი ხადჟი-შკურის და ხა[illegible]ზ-იბრაგიმის ხელმძღვანელობით ფრონტზე გაემგზავრება.

ინდოელების წინააღმდეგობა

ანგორა. 15 ივლისი. ჩილიდან ინგლისელებმა უკან დახევის შემდეგ (ბოსფორის აღმოსავლეთით 40 ვერსი შავი ზღვის ნაპირისაგან) გაიყვანეს ინდოელები იზმიდზე თათრების წინააღმდეგ. ინდოელებმა უარი განაცხადეს, რის გამო [illegible] გემი ჩაძირულ იქმნა ყველა [illegible]ელებით.

ახალგაზდა რევოლიუციონერების კავშირის კონფერენცია

ტაშკენტი. 13 ივლისი. ჩადჯურში 27 [illegible] გაიხსნა კონფერენცია შემდგარი [illegible]ვის რესპუბლიკის ახალგაზდა რევოლიუციონერების კავშირის წარმომადგენლებისაგან. დღის წესრიგი: ორგანიზაციული და პოლიტიკური კითხვები. კონფერენციაზე დაესწრენ წარმომადგენლები, ხივიდან, ურგენჩიდან და მანგიტიდან. სიეზდმა დაადგინა მიიღოს პროგრამა რუსეთის კომ. ახალგაზდათა კავშირისა.

კომუნისტების ინტერნ. მეორე კონგრესის პირველი სხდომა

მოსკოვი. ივლ. 22. დღეს, საღამოს 11 საათზე კრემლის სასახლის დარბაზში ზეიმით გაიხსნა მესამე კომუნისტური ინტერნაციონალის მეორე კონგრესის პირველი სხდომა. ყოფილი სამეფო დარბაზი გავსებულია. ყრილობის დელეგატებს უჭირავთ დარბაზის ნახევარი, მოხსენების გასაკეთებლად პირველი სიტყვა მისცეს ზინოვიევს.

გაფიცვები რუმინიაში.

რუმინეთი. ნავთის წყაროების მუშებმა საერთო გაფიცვა გამოაცხადეს. შესაძლებელია გაფიცვა მთელ ნავთის რაიონში გავრცელდეს. აპატიმრებენ მრავალ მუშას.

ბათომს.

აი ბათომი ისევ ჩვენია!
ისევ ჩვენა ვართ ჩვენი ბათომის!
იგი კერაა თავისუფლების!
იგი კერაა ბრძოლის და შრომის?

მაგრამ ბათომის საცისკრო ნათელს
ხანგრძლივი ნისლი გადაებურა
და მუდამ მფეთქავ იმედის ძარღვში
სიცოცხლის ნიჭი ამოიწურა.
პარტახათ იქცა და ცივ სამარეთ
ეს ადრინდელი ჩვენი წალკოტი,
და გლოვის ნიშნათ, ღამის ბურუსში
თავს დაჰკიოდა მწუხარეთ ჭოტი...
მაგრამ პირობა გამოიცვალა
და დღეს ბათომი ისევ ჩვენია.
მხოლოთ ამ წუთში იქ რომ არა ვარ
მე ამას ვწუხვარ, ამის მრცხვენია!

მასში აყვავდა შვების იმედის
უცხო და ტურფა თაიგულები,
მასში დაიმსხვრა მონობის კერპი,
გმირებათ იქცენ დაჩაგრულები!..
მაგრამ რომ აღსდგა ეს დაცემული
და ამ ჩაგრულმა რომ გაიმარჯვა,
ამას მოვყავარ აღტაცებაში
და ვერას მაკლებს პირადი ტანჯვა.
მკვდრეთით ამდგარი გმირთა გმირები
მალე გაშლიან, ალბათ, იქ მკლავებს
და ვნახავთ ბრძოლის სხვა მაგალითებს,
და საზეიმო სხვა სანახავებს!...
აი ბათომი ისევ ჩვენია!
ისევ ჩვენა ვართ ჩვენი ბათომის.
მაშ, გაუმარჯოს საყვარელ ბათომს,
ამ წმიდა კერას ბრძოლის და შრომის!..

ნ. ზომლეთელი.

პატარა ფელეტონი

შინაური ცხოველები

შესავალი

ჯერ კიდევ ეზოპი, შემდეგ ლეფონტენი და ბოლოს კრილოვი დიდ ყურადღებას აქცევდენ საერთოდ ცხოველებს და თუმცა იმათ თავიანთ მიზნებისთვის გამოყენებაში, ანუ დღევანდელი ტერმინოლოგიით რომა ვსთქვათ, მათ ექსპლუატაცია-გაყვლეფაში იჩენდენ ნამდვილ ბურჟუაზიულ მიდრეკილებას, მაინც ამით ცხოველთა მდგომარეობას, ანუ უკეთ, მათი ცხოვრების უფლებრივს თუ ნივთიერს მხარეს არც არა დაჰკლებია, არც არა შემატებია რა. ეს ცნობილი მწერლები თითქმის უმეტესად ცხოველებზე სწერდენ, ცხოველებს ამოქმედებდენ და ამით სახელსა და ქონებას იხვეჭდენ. რა სასყიდელს აძლევდენ ამაში ბედშავ ცხოველებს? თითქმის სრულიად არაფერს! განა სასყიდლად ჩაითვლება, მაგალითად, ის, რომ რომელიმე პატიოსანი პირუტყვი რომელიმე უპატიოსნო მეტყველის როლში ჩააყენოთ?! რა შეეძინება ამით პატიოსან პირუტყვს, ან რა დააკლდება უპატიოსნო მეტყველს? რა თქმა უნდა, არაფერი! ასე იტანჯებოდენ საბრალო ცხოველები მონობის იმ მძიმე უღლის ქვეშ, რომელზედაც ამ გამოჩენილ მწერალთა, ანუ მეიგავ-არაკეთა კალმების წვერები იყო დაბჯენილი.

გამოვააშკარავე რა აღნიშნულ მწერალთა ალვირწახსნილი ბურჟუაზიულ-ექსპლუატატორული მოპყრობა ცხოველებისადმი, ამით მე, რა თქმა უნდა, ერთხელ და სამუდამოთ მოვისპე საშვალება ცხოველებზე იმავე მანერით წერისა, როგორითაც ისინი სწერდენ. მიუხედავათ ამისა, მე მაინც ვიწყებ ცხოველებზე წერას. მხოლოთ ამ შემთხვევაში ვეცდები ხელიდგან არ გაუშვა რუსეთის დიდი რევოლიუციის გეზი, რათა ამ რევოლიუციით მონაპოვარი უფლებები ცხოველებისა არა თუ არ შევკვეცო, არამედ კიდევ უფრო განვავითარო ისინი. ამ დეკლარატიული ხასიათის წინასიტყვაობით მინდა დავიწყო ცხოველებზე წერა, მოგეხსენებათ, ყოველი საქმის დასაწყისი „მძიმე“ და „მწარეა“. შეიძლება ეგ სიმძიმ-სიმწარე ჩვენც კისრად დაგვაწვეს და მასთან მოლოდინი როგორც ცხოველთა, ისე მკითხველთა ვერ გავამართლოთ, მაგრამ პატიებას წინ და წინ ვითხოვთ, და გვგონია, რომ ამით ცოდვაც შეგვიმსუბუქდება. ჩვენს აზრს კი, რომელიც პრინციპიალურად სწორ და გარდუვალ ჭეშმარიტებათ მიგვაჩნია, იმედია, მომავალში მაინც გამოუჩნდება უფრო ღირსეული შემსრულებელი და მაშინ ჩვენი გონების ნაცოდვილევი რაიმე დახმარებას მაინც გაუწევს მას. ვიწყებთ შინაური ცხოველებიდგან ერთნაირის მეთოდიურის მოსაზრებით და ეს უფლებას არ გვისპობს მომავალში გარეულ ცხოველებზე გადასვლისას. მაშ ჯერ შინაური ცხოველები, ანუ პირუტყვნი.

ღორი და ძაღლი

(იგავი)

საზოგადოთ ღორის დახასიათება ზედმეტათ მიგვაჩნია. ვინაიდგან საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკის საზღვრებში იშვიათად გვეგულება ისეთი ადამიანი, რომელმაც არ იცოდეს, თუ რა არის ღორი. შეიძლება გამონაკლს შეადგენდეს სამუსულმანო საქართველო, მაგრამ გამონაკლს ჩვენ ანგარიშს ვერ გაუწევთ. ვერც საერთოდ ყველა ღორებზე გავმართავთ მსჯელობას, არამედ ჩვენი სიტყვა შეეხება სრულიად კერძო ერთეულს, სახელდობრ, ჩვენს „მაშკა“ ღორს და ისიც ამ პატივცემული ცხოველის ცხოვრებაში სრულიად განსაკუთრებულს შემთხვევას, სახელდობრ იმას, თუ როგორ მიიღო მან გრაფის წოდება.

რაც ზევით ღორზე მოვიხსენიეთ, თითქმის იგივე ეხება ძაღლსაც, მხოლოთ იმ განსხვავებით, რომ ძაღლს სამუსულმანო საქართველოშიაც კარგათ იცნობენ, ვინაიდგან ეს ცხოველი იქ ღორსავით იშვიათ მოვლენას არ შეადგენს.

ჯერ კიდევ პატარა გოჭი იყო ჩემი მაშკა, როცა ის ალსაზრდელათ ერთ მეწისქვილეს მივაბარე. ზოგმა იქნება კიდეც გამიმტყუნოს: რატომ მიკიტან-სასადილოს პატრონს არ მიაბარეო? მაგრამ აღნიშნულ არჩევანში მე შემდეგი საღი მოსაზრებით ვხელმძღვანელობდი: ჯერ ერთი, მიკიტანი არასდროს ისე უხვი არ არის, რამდენათ მდიდარია ყოველ გვარი სანოვაგით, და მეორეც, ქალაქის ქუჩებში, განსაკუთრებით პროვინციის ქალაქისა, მუდამ დიდი და გაუვალი ტლაპოებია. ეს ტლაპოები დიდათ მაცთუნებელი და ჩემს ღორში შიგ ამოვლების ძლიერი სურვილის აღმძვრელი იქნებოდა. მე კი ჭირივით მეჯავრება ტალახში თითხნას დაჩვეული ღორი. სულ სხვაა წისქვილი და მეწისქვილე. მეწისქვილე რომ ჩემი ღორისათვის მუდამ ხელგაშლილი იქნებოდა, ეს დღესავით ნათელი იყო. იგი ხომ მუდამ სხვის საფქვავსა ჰფქვავს, მაშ რაღა დაუშლიდა მის ხელგაშლილობას?! წისქვილი უწყლოთ ჩვენში იშვიათია. მაშასადამე, ჩემი ღორისთვის საგრილობელი და თან ტანის საბანი წყალი იქ მუდამ იქნებოდა, ერთი სიტყვით, ყველა უპირატესობანი მეწისქვილისაკენ დარჩა და არც უბრალოთ: როცა ერთი წლის შემდეგ მეწისქვილემ ღორი უკან მომიყვანა, თვალს აღარ ვუჯერებდი, რომ ის ჩემი ღორი იყო, ისე გაზრდილ ჩანასკულ ჩაკუპატებულ-ჩასუქებულ-ჩამრგვალებული იყო. ბათანზე არსებულმა განსაკუთრებულმა ნიშნებმა ძლივს დამარწმუნეს სინამდვილეში. იმ ღამეს დავაბინავე მისთვის საგანგებოთ მომზადებულ სამყოფში. მეორე დილას, ბინიდგან რომ გამოვუშვი, ღორი დიდის მოწიწებით მომიახლოვდა, ფეხებზე დინგი დამადო, ალბათ ლოკვას მიპირობდა, მაგრამ უცბათ დინგი, რამდენზეც აეწეოდა, მაღლა ასწია, და თითქოს გული ამოუჯდაო, დაყვავების კილოთი შემომღრუტუნა: „ღრაფო! ღრაფო! ღრაფოო!“.. აშკარა იყო, რომ ყველა იმ სიკეთის სამაგიეროთ, რაც მე მის წინაშე მიმიძღოდა, ეხლა ის ჩემდამი უდიდეს პატივისცემას იჩენდა და ასე გასინჯეთ, განდიდებ-გადაჭარბებით „გრაფათაც“ კი მიხსენიებდა. პატივმოყვარეობის გრძნობას სრულიათ მოკლებულს ჩვენი რესპუბლიკის წინაშე უბრალო მოვალეობის ასრულებაც კი მიკარნახებდა, რომ ასეთი გადაჭარბებული პატივისცემა ჩემი ღორისაგან უარმეყო. ცხადი იყო, რომ თვით ღორსაც სრულიათ არ ესმოდა არც ზევით მოხსენებულ მოვალეობის სიმძიმე და არც ჩვენი რესპუბლიკის ძირითადი წესები. არ იცოდა, მაგალითად, ან თუ იცოდა, არ უნდოდა, რომ სცოდნოდა, რომ ჩვენში არა თუ გრაფები, თავად აზნაურობის წოდებაც კი რახანია მოისპო და ყველანი რესპუბლიკის მოქალაქის წოდებაში ვართ გათანასწორებულნი. მართალია, ეს გათანასწორება არც არავის რასმე აკლებს, არც არავის რასმე ჰმატებს, მაგრამ თავისთავად ფაქტი გათანასწორებისა უჭეშმარიტესად და უმჭერმეტყველესათ მოღალატე მოვლენაა. ამიტომ ღორის საქციელზე მე ჯერ ღიმილი მომივიდა და წყნარათ ვუთხარი: „ჰო, კარგი ახლა, გეყოფა, თავი დაანებე. მაგ სისულელეს თქვა“. მაგრამ, როცა იმან თავის ღრუტუნს არა თუ უკლო, უმატა კიდეც, სახრეს ხელი დავავლე და საბალახოსკენ ვიფრინე ჯიუტი სულდგმული. შეიძლება მკითხველმა ამაში ღორის ღირსების დამკირება და მისი თავისუფლების შელახვაც კი გვიკიჟინოს. მაგრამ თვით ღორმა ხომ რესპუბლიკის წეს-კანონი შელახა თავისი დინგით! მაშ როგორ ღა უნდა მოვქცეულიყავი? — „ნუ თუ თქვენ აღარ იცით, მოწყალეო ხელმწიფეო“, ცოტა გაცხარებით შემენიშნავს, ვიცი, მკითხველი: „რომ ჩვენს რესპუბლიკაში კანონ-წესთა დარღვევისათვის დამნაშავეს მხოლოთ სასამართლო ადებს სასჯელს, ხოლო სასამართლოს გარეშე კი დამნაშავისთვის არა თუ სახრის, თითის მიწნეწების“ უფლებაც კი არავისა აქვს??. თითს ვკავკავ ასეთი პატივსადები საბუთის წინაშე, თავს დარცხვენით დაბლა ვხრი, ხოლო გულში კი მეცინება და თავისთავს იოტის ოდენა დამნაშავეთაც არა ვსთვლი.

თითქმის ასეთივე სცენა განმეორდა ჩემი ღორის ბინის წინ მესამე, მეოთხე და შემდეგ დილებს, მხოლოთ თან და თან კი ეტყობოდა ჯიუტ არსებას თავის განზრახვაზე ხელის აღება. ხოლო ერთი კვირის შემდეგ ჩემს გაოცებას საზღვარი არ ჰქონდა, როცა ერთ დილას, ღორი რომ ჩვეულებრივ ბინიდგან გამოუშვი, მან უცბათ კუდი შემომაქცია, თითქოს ჩემს იქ დგომას არც კი ამჩნევსო, დ ისე უხმოთ, უსიტყვოთ სწრაფათ გასწია საბალახოსაკენ. სწორეთ გითხრათ ღორის ასეთმა საქციელმა გული მომიკლა და დიდხანს ვნანობდი, რომ ისე ულმობელათ მოვეპყარი საბრალო ცხოველის ნაზ გრძნობებს. ამ დღიდგან აშკარათ ვამჩნევდი თუ როგორ ხდებოდა ჩემს ღორში თვალსაჩინო ცვლილება. ის თითქოს სრულიათ მოტყდა ზნეობრივათ და ფიზიკურათ. სქელი ფერდები, ქინდრი და უკანალი თან და თან ჩამოეფერთხა, დამჭლევდა და ისე წახდა, რომ ვიფიქრე: ჩემმა სასტიკმა და უდიერმა მოპყრობამ ისე მკაცრათ იმოქმედა საბრალო ცხოველზე, რომ უეჭველათ გული მიუკლა, ქში ჩაავდო და იღუპება-მეთქი. მოგეხსენებათ, რომ ღორის ჭლექის წამალი, გარდა ნარეცხ-ნარჩენისა და ნაყარ-ნუყარისა, ჯერ მეცნიერებას არაფერი მოუგონია. ამიტომ მეც ერთ მშვენიერ დღეს ბლომათ თავი მოუყარე ღორისთვის სხვადასხვა სასიამოვნო სანოვაგეს, დავალაგე ყველა ეს ერთ დიდ გობზე და დაბინავების წინ, საღამოს საბალახოდან დაბრუნებულს ჩემს ღრუტუნას წინ დავუდგი. უნდა გენახათ, როგორაც სიამით იჩუგნებოდა ჩემი მაშკა სავსე გობში და თან საჭმლით პირ-გამოტენილი რაღაც გაურკვეველ სიტყვებს ღლაფუნებდა. ასე ვახვედრებდი ყოველ საღამოს საჭმელს და ჩემი ღორიც სულ მცირე ხნის განმავლობაში თითქმის ძველებურად მომჯობინდა. მაგრამ ერთ საღამოს გამიწყრა ღმერთი და ხელცარიელი დავუხვდი. ღორი სწრაფად მიიჭრა ნაჩვევს ადგილს და დინგით მიწას სინჯვა დაუწყო. დიდ ხანს აქეთ-იქით აწყდებოდა, დიდათ შეწუხდა და ჩემდა საყურადღებოთ, „ღრაფ, ღრაფო“, გაიძახოდა, თითქოს მაყვედრიდა: „გაქებ, გადიდებ, გრაფათაც კი გიხსენიებ და შენ კი, არა გრცხვენია, საჭმელიც არ დამახვედრეო“?! მე სირცხვილის ოფლი დამასხა, მაგრამ, როგორც იყო, გაჯიუტებული ღორი იმ ღამეს ბინაში მოვათავსე. ღორი ბინაშიაც განაგრძობდა მოუსვენრობას და მუდარით მთხოვდა: „ღრაფო, საჭმელი, ღრაფოჯან, ღრაფოო“!.. მეორე საღამოს სამაგიეროთ ჭარბათ ხელდამშვენებული დავუხვდი ჩემს ღრუტუნას, მაგრამ მომინდა მისი გამოცდა და საჭმლით სავსე გობი ჯერ მაღლა შემოვდგი. ღორი რომ საბალახოდან დაბრუნდა, წუხანდლურად მივარდა ჩვეულ ადგილს, დაუწყო მიწას დინგით სინჯვა და, რომ ვერაფერი ნახა, მოჰყვა ღრიალს: „ღრაფო, ღრაფო!“... თან დინგს ასწევდა, ნიშნივით დაბლა სწრაფათ დაიქნევდა და ჰყვიროდა: „ღრაფ, ღრაფ!“ თითქოს მანიშნებდა: „აი აქ საჭმლით სავსე გობი უნდა იდგეს და არ არის, შენა გაქვს, მოიტა აქ დამიდგიო“. უსიამოვნების თავიდგან ასაცილებლათ მეც გობი ჩამოვიღე და ღორს წინ დაუდგი. ღორი სწრაფად მივარდა სავსე გობს და თავისი პატიოსანი დინგით თითქმის ყურებამდის ჩაიფლა შიგ. მე შორი ახლო დავდექი და დავაკვირდი მის ღორულს მადის დაკმაყოფილებას, თითქოს ამ დაკვირვებით ვეკითხებოდი: „ეჰ, ღორო, რას ჰფიქრობ ეხლა, ნეტავი, შენ? ვის ეძახი გრაფს? ვინ არის იგი ჩვენ შორის: „მე თუ შენ?!“ თითქოს ჩემი კითხვის პასუხათ, ღორმა ერთის წუთით დინგი მაღლა წამოსწია და საჭმლით პირ გამოტენილმა ძლივს დაიკვნესა: „მე! მეო!!!“ ღორის გულის ნადები დღესავით ნათელი გახდა ჩემთვის. მართალაც და გრაფი ჩვენ შორის ის კი არ იყო, ვინც მეორეს ისე თავგამოდებით ემსახურებოდა, არამედ ის, ვინც ამ სამსახურს ისეთი რიხით და სიმედგრით მოითხოვდა, როგორც ჩემი ღორი! მე კი სულელს რა მეგონა!.., სირცხვილისა და სინანულის ოფლი დამასხა. გულში მაინც ღმერთს მადლობას ვწირავდი, რომ ამ შემთხვევას გარეშე არავინ შესწრებია, და სახლისაკენ გამოვსწიე, რომ უცბათ თვალი შევასწარ იქვე შორი-ახლო მდგომ ჩემს ყურშას. ღორის ნაცვლათ, ეხლა ყურშას დავაცქერდი, თითქოს ვეკითხებოდი: „ვინ არის, ყურშა, ჩვენ შორის გრაფი: მე თუ ეს ღორი მეთქი“. მე იმედი მქონდა, რომ ძაღლი, როგორც პირმთთნე, მოლაქუცე ცხოველი, უეჭველია, საკითხს ჩემს სასარგებლოთ გადასწყვეტდა.

ყურშამაც პასუხი არ დაიგვიანა: ჯერ მე შემომხედა, მერე ღორს და თავისი სუსტი, შიმშილისაგან მიბნედილ-მიკნავებული ხმით დაიყეფა: „კრაფ, კრაფო!“ ერთი ჩემსკენ, ერთიც—ღორისკენ. მე ვიფიქრე: „ყურშა ორივეს გველაქუცება, მეც გრაფათ მიხსენიებს და ღორსაც მეთქი“ და სახლისკენ გამოვწიე. ყურშასაც ჩემსკენ დავუხმე, რომ იმისი გული მომენადირებია და მისი აზრი ჩემდა სასარგებლოთ შემეცვალა. ყურშაც ჯერ ჩემსკენ გამოიწია, მაგრამ შუა გზაზე შესდგა, მოულოდნელათ კუდი მე შემომაქცია, ღორისკენ მიბრუნდა და კუდის ქნევით უფრო შიშით, ვიდრე ლაქუცით, შესძახა: „კრაფ! კრაფ! კრაფო“!..

ასე გადაჭრა ძაღლმაც ეგ საკითხი და უპირატესობა ჩვენ შორის ღორს აკუთვნა. რაღა უნდა მეთქვა. უხმოთ, უსიტყვოთ დავემორჩილე უმადლო ბედს და გულნატკენი და დარცხვენილი სახლისაკენ გამოვეშურე.

ამ დღიდან მე ყოველ საღამოს სანოვაგით სავსე გობით ხელში ვდგევარ ჩემი ღორის ბინის წინ და მოუთმენლად მოველი იმის საბალახოდან დაბრუნებას. მოვა თუ არა, გობს წინ დავუდგამ და კრძალვით, ცოტა დარცხვენით ვეუბნები: „გრაფ! მიბრძანდი, მიირთვი თქვენთვის დამზადებული გემრიელი საჭმელი მეთქი“..

ონისიმე.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

პარტიული ცხოვრება.

გურიის ცენტრალური კომიტეტის სხდომები.

კვირას, 27 ივნისს ქ. ოზურგეთში შესდგა გურიის კომუნისტური ორგანიზაციების ცენტრალური კომიტეტის სხდომა. დღიური წესრიგი იყო: 1) მოხსენებები. 2) მომავალი პარტიული მუშაობა. 3) პარტიული დეზერტირები. 4) ძველი კომიტეტის ანგარიში და სხვ. დამატებით დღის წესრიგში შეტანილ იქნა კითხვა პარტიული ყრილობის მოწვევის შესახებ.

პრეზიდიუმის სახელით მოხსენებას აკეთებს ამხ. თ. დ. შემდეგ იწყება მოხსენებები ადგილებიდან. მოხსენებებიდან გამოირკვა, რომ ყველა რაიონებში (სულ 11 რაიონია) გაჩაღებულია მუშაობა აღდგენილია იაჩეიკები, ხდება ძველი და ახალი წევრების რეგისტრაცია, არსდება პარტიული ბიუროები და სხვ. კრებამ დაავალა რაიონის წარმომადგენლებს განაგრძონ ენერგიული მუშაობა. მოხსენებების მოსმენის შემდეგ კრებამ მსჯელობა იქონია პარტიული მუშაობის შესახებ. აღმოჩნდა ისეთი სოფლები და მთელი საზოგადოებაც კი, სადაც თავიდანვე არ ყოფილა მოწყობილი ბოლშევიკური ორგანიზაციები. კრებამ დაავალა მახლობელ რაიონულ ორგანიზაციებს ეხლავე გაებან კავშირი ზემოთ ხსენებულ სოფლებთან, შექმნან იქ იაჩეიკები და გააჩაღონ პარტიული მუშაობა.

გადაწყდა კულტურულ-განმანათლებელი კომისიების დაარსება ყველა რაიონებში. ხსენებული კომისიები იზრუნებენ ლექციების, საუბრების, წარმოდგენების და სხვა კულტურული მუშაობის მოწყობის შესახებ თვითეულ რაიონში. პარტიული ყრილობის შესახებ კრებამ დაადგინა: დღეიდანვე შეუდგენ რაიონებში მხურვალე სამზადისს; დაევალოს თვითეულ წევრს ხელი შეუწყოს ყრილობის ნორმალურათ მოწვევის საქმეს და რაც შეიძლება გააძლიეროს და დააჩქაროს რეგისტრაცია.

პარტიული დეზერტირების შესახებ გამოირკვა შემდეგი. პარტიის მძიმე და აუტანელ პირობებში ყოფნის დროს, როდესაც მუშაობა მეტის მეტად საჭირო და აუცილებელი იყო ასეთ დროს სრულ უმოქმედობას, გულგრილობას და უმოძრაობას იჩენდენ პარტიის ისეთი წევრებიც კი, რომელნიც წინად ადგილობრივ ორგანიზაციების ხელმძღვანელობასაც ჩემობდენ და ერთგვარი გავლენითაც სარგებლობდენ თავიანთ რაიონებში. მიიღო რა ყველა ეს მხედველობაში, კრებამ დაასახელა გურიაში ზოგიერთი ასეთი პირები და გარიცხა ისინი პარტიიდან ამის შემდეგ განხილულ იქნა პრეზიდიუმის მიერ წარმოდგენილი ძველი კომიტეტისაგან ჩამორთმეული ანგარიში, რაშიაც კრებამ აღმოაჩინა ზოგიერთი დეფექტები.

დასასრულ კრებამ აირჩია მთელი გურიისათვის პასუხის მგებელი კორესპონდენტი. აქვე ამ სხდომის ანგარიშს არ შეიძლება არ ჩაურთოთ ოზურგეთის ადმინისტრაციის უკაკრავათ პასუხია მოღვაწეობის „ანგარიშიც“. საქმე შემდეგში იყო: დღიური წესრიგის ნახევარიც არ იქნებოდა ამოწურული, როდესაც კრების ბინაზე მოიჭრენ მაზრის კომისარი თაყაიშვილი და მისი თანაშემწე (წინათ ბოქაულათ ნამყოფი) ესაძე, რამდენიმე მილიციონერებით. მოითხოვეს დღიური წესრიგი, მოახდინეს ჩხრეკა, და რომ საკბილო ველარაფერი იშოვეს, შეადგინეს სია კრებაზე მყოფი ამხანაგების.

კრება სიმშვიდით შეხვდა.

ამის შემდეგ კომიტეტს სხდომა ჰქონდა კიდევ 11 ივლისს. გურიაში საერთოდ პარტიის წევრთა რეგისტრაცია დამთავრებულია, ხოლო ახალი წევრების მიღება ჩვეულებრივათ სწარმოებს. იაჩეიკები იკრიბებიან კვირაში ერთხელ.

კრებამ განიხილა ზოგიერთი ანგარიშები, როგორც წარსული, ისე მომავალი ხარჯთ-აღრიცხვის, რაც მცირედის გამოკლებით უცვლელათ დაამტკიცა.

გამოითქვა სურვილი სულ ახლო მომავალში გურიის ორგანიზაციათა პარტიული კონფერენციის მოწვევის შესახებ და დაევალა პრეზიდიუმს იზრუნოს ამ გადაწყვეტილების სისრულეში მოსაყვანათ.

კრებამ აირჩია პრეზიდიუმის ორი ახალი წევრი.

კითხვა იდგა სხვათა შორის ორი საგუბკომის წევრის შესახებ, რომელთაგან ერთი ზევიდან დანიშნული აღმოჩნდა, ხოლო მეორე ადგილობრივათ არჩეული. ეს კითხვა კრებამ თითქმის უკამათოთ გადასჭრა თვით გუბკომის სურვილის თანახმათ. ესე იგი დატოვებულ იქნა ზევიდან დანიშნული ამხანაგი.

გურიაში უკვე შეუდგენ კომუნისტების დევნას. (ამის შესახებ დეპეშა იყო გაგზავნილი ცენტრალურ კომიტეტში).

სოფ. ხიდისთავში დაატყვევეს ძველი ბოლშევიკი ვარდენ კალანდაძე, ერკეთში—გრიგოლ მგალობლიშვილი (ესეც პარტიის ძველი მუშაკია), დიდი ხნის მასწავლებელი-კომუნისტი დათიკო ფოცხიშვილი, ჩოხატაურში—ძველი ბოლშევიკი მუშა-გლეხი ასალო ცინცაძე. ამათში ამ ჟამად განთავისუფლებულია ცინცაძე დანარჩენები ქუთაისის საგუბერნიო ციხეში უჭვლია ამათაც ყაჩაღობას დააბრალებენ მენშევიკების გაწვრთნილი და შუბლ გარეცხილი აგენტები.

შეუდრეკელი

სენაკის მაზრის ყველა კომუნისტურ ორგანიზაციებს.

ამხანაგებო! გაგებული გექნებათ, რომ ჩვენ, სენაკის მაზრის პასუხისმგებელი კომუნისტები, დაგვატუსაღეს ივლისის პირველ რიცხვებში. ჩვენ გვაბრალებენ იარაღების შეძენას, რაზმების შედგენას და ხალხისადმი მოწოდებას შეიარაღებულ აჯანყებისაკენ. ამხანაგებო! თქვენც და მთელმა ხალხმაც კარგათ იცით, რომ ჩვენ არ გავცილებივართ იდეიური ბრძოლის ფარგლებს, მაგრამ ჩვენმა იდეამ ისე მიიზიდა მშრომელი მასსა, რომ მთავრობა იძულებული შეიქმნა, გამოენახა რაიმე მიზეზი ჩვენს დასატუსაღებლად, რომ ამით შეფერხებულიყო ჩვენი პარტიული მუშაობა. იდეიური ბრძოლისათვის ჩვენი დატუსაღება არ შეეძლოთ, ჩვენი დატუსაღება კი მთავრობას საჭიროდ მიაჩნდა და, აი, შეთხზეს ჩვენს წინააღდეგ ზემოხსენებული ბრალდება. ჩვენ ვიცით, რომ მიმდინარე წლის 29 ივნისს საქ. სოც.-დემ. მ. პ. (მენშევიკების) ყრილობიდან დაბრუნებულ წარმომადგენელს ჰქონდა თათბირი სენაკის მაზრის და უბნების მილიციის უფროსებთან და გვაქვს უტყუარი ცნობები, რომ ამ კრებაზე შეთხზეს ხსენებული ბრალდება და დაუგზავნეს უბნების მილიციის უფროსებს, რომ მათ წამოეყენებიათ ჩვენს წინააღმდეგ ეს ბრალდება და დაეტუსაღებინეთ.

ამხანაგებო! საბჭოთა რუსეთსა და საქართველოს შორის დადებულ ხელშეკრულობამ მოუპოვა ჩვენს პარტიას ლეგალიზაცია. ეს ლეგალიზაცია ჩვენი დატუსაღებით ფაქტიურათ დაარღვია თვითონ მთავრობამ. მაგრამ მისი დარღვევა დაგვაბრალა ჩვენ, როდესაც მოგვიგონა ხალხის აჯანყება, რაც ფიქრადაც არ მოგვსვლია, ამის მოწმეები ხართ თქვენ და მთელი მასსა, სადაც ჩვენ ვმუშაობდით. მთავრობა აცხადებს, რომ ის არ ატუსაღებს კომუნისტებს იდეიური მუშაობისათვის, არ ხურავს ბიუროებს, არამედ ატუსაღებს იმათ, ვინც აჯანყებს ხალხს და მეთაურობს ყაჩაღებს. ამნაირად ჩვენ დატუსაღებული ვართ როგორც ხალხის ამაჯანყებლები და ყაჩაღთა ბრბოების მეთაურები. რამდენათ ეს შეეფერება სინამდვილეს, ამის მსაჯულებათ იყავით თქვენ და ის ხალხი, რომელიც კარგათ იცნობს ჩვენს მოქმედებას და ვინაობას. თუ არა ასე, აბა როგორ მოქცეულიყო ორ ცეცხლ-შუა მყოფი საქართველოს მთავრობა?! კომუნისტების თავისუფალი, იდეიური მუშაობა ფეხ-ქვეშ ნიადაგს აცლიდა საქართველოს მენშევიკებს. და, აი, რომ აეცილებიათ საფრთხე ორივე მხრიდან, მოგვნათლეს ჩვენ სრულიად შეუსაბამო სახელით, რომელიც გამოიწვევს სიძულვილს და ზიზღს ყოველ პატიოსან ადამიანში.

ამხანაგებო! ეს ამბავი ჩვენ ვაცნობეთ საქართველოს კომუნ. პ. დრ. ცენტრალურ კომიტეტს და მოვითხოვეთ მისგან მიიღოს ყოველგვარი ზომები საქმის გამოსაძიებლად. ჩვენ არ ვიცით, სანამდი დავრჩებით ციხეში, მაგრამ ის კი ვიცით, რომ სიმართლე ჩვენსკენ არის და ეს ყველასთვის ნათელი შეიქნება, თუ კი საქმე გამოიძიეს. შეიძლება ჩვენ არ მოგვეცეს ბრალდების გაბათილების და ჩვენი სიმართლის დამტკიცების შეძლება, მაგრამ ეს ჩვენ არ გვაფიქრებს და რადგანაც დარწმუნებული ვართ, რომ ისტორია ჩვენს სასარგებლოთ მუშაობს.

მაშ, ამხანაგებო! ნუ შევაშინებთ მუქარა და რეპრესიები. რეპრესიებზე უპასუხეთ გაასკეცებული ენერგიით და განაგრძეთ აშკარა, იდეიური ბრძოლის ნიადაგზე დამყარებული მუშაობა. ამხანაგებო! იმუშავეთ და არ გაახაროთ მტერი! გამოიტანეთ რეპრესიების წინააღმდეგ საპროტესტოდ რეზოლიუციები. ძირს რეპრესიები! გაუმარჯოს იდეიურ ბრძოლას! გაუმარჯოს ქართველი მშრომელი მასსის გათვითცნობიერებას! გაუმარჯოს საქართველოს კომუნისტურ პარტიას!

ს. მამულია, ი. ჰანტურია, ლ. გაგუა, მ. ბედია, პ. წულაია, ვ. ლეჟავა, ლ. მოგელაძე, ა. ჯავახია, ძ. ოჩიგავა, დ. კაჭარავა, ლ. ჯანჯღავა, ლ. დავითაია, კ. ლომია, ირ. ლომია, კირ. ლომია, ა. მამულია, ვ. მირცხულავა, ლ. როგავა.

ქუთაისის საგუბერ. ციხის პირველი განყოფილება. 1920 9 ივლისი.

მუშათა წერილები

მენშევიკების საქმიანობა რკინის გზის მთავარ სახელოსნოში.

ამას წინათ „საქართველოს კომუნისტში“ მოვათავსე წერილი მენშევიკების საქმიანობაზე მთავარ სახელოსნოში თუ როგორ ეპყრობიან ისინი მუშებს, როდესაც მუშათა მასსა მათ დაუკითხავათ ახთენს, არ გეგონათ შეიარაღებულ—აჯანყებას, არამედ მშვიდობიან კრებას.

4 ივნისს მოხდა კრება, სადაც მუშებმა აღნიშნეს თავიანთი უმწეო მდგომარეობა, რომლებიც თვეში იღებენ 2—350 მანეთამდე—რომლის საშვალებით ცხოვრება ყოვლად შეუძლებელია თანამედროვე ხანაში, და თუ კიდევ თანახმათ სარ. კომ. დადგენილებისა დაუკლეს მუშებს კიდევ ნახევარი გირვანქა პური, ეს იქნება მათი ცოლშვილის ყელის დაჭრა და სხვა.

ეს ბატონ მენშევიკებმა მონათლეს ბოლშევიკურ პროვოკაციით.

მენშევიკებს ზემო აღნიშნული კრება არ ეჭაშნიკათ, ვინაიდან, კრების სული ერი განწყობილობა არ იყო მათ სასარგებლოთ, ამიტომ დაუწყეს მუშებს მუქარა, და წარმოიდგინეთ იმ კრების გამო დაითხოვეს უდანაშაულოთ რამოდენიმე მუშა.

აქ გასაკვირველი ისაა, რომ ეს ვაჟბატონები უსირცხვილოთ ამას ჩადის მუშების სახელით მუშებისავე დასათურგნავათ. განა ამაზე მეტად შეიძლება მუშათა ინტერესების აბუჩად აგდება?

როდესაც მე ამაზე მიუთითე და ავღნიშნე მათი ღალატი მუშათა კლასისადმი, კითხვა მაშინათვე ბანზე აიგდო ბატ. აკ. ქ—ამ და დაიწყო რუსეთზე ლაპარაკი,—აბა შეხედეთ—რა მდგომარეობაშია იქ მუშებიო. საკვირველი ხალხია ეს ვაჟბატონები! ერთი სიტყვასაც არ იტყვიან, რომ არ ახსენონ რუსეთი.

ჩვენ ქართველი მუშები საქართველოში მომუშავენი ვართ; მაშასადამე, აქ კითხვა დასმული იყო პირად ქართველ მუშების ცხოვრებაზე და არა რუსეთზე, ან რა შუაშია აქ რუსეთი, როდესაც ჩვენ საქართველოში ვცხოვრობთ და ტყავს გვაძრობს ქართველი სპეკულიანტები?!

კითხვა იყო დასმული საქართველოს მუშათა მდგომარეობაზე და კერძოთ უმთავრეს სახელოსნოში, ამაზე გვიპასუხეთ ბ. აკ. ქ—ა.

სხვათა შორის, თქვენ რომ ბრძანეთ ფრონტისათვის იყო საჭირო პური და ამან გამოიწვია პურის რაციონის დაკლებაო. თუ ფრონტი არსებობდა მუშებისათვის, განა მდიდრებისათვის არ არსებობდა იგი? თუ მუშების ულუფიდან შეიძლებოდა წაღება ისიც შავი პურისა, განა მდიდრებისაგან არ შეიძლებოდა წაღება თეთრი პურის ფრონტისათვის?! რატომ მაშინათვე მუშებს მივარდებით როდესაც რაიმე გასაჭირია? თუ სამშობლო გასაჭირშია, განა სამშობლოს გაჭირვებას ერთნაირათ არ უნდა გრძნობდეს ყველა მისი შვილები—ღარიბნი და მდიდარნი? ნეტა ვიცოდე—რომელ მხარეზე ბრძანდებით,—პირველის თუ მეორეს? თუ პირველის ინტერესს იცავთ, რატომ წაართვით მას ისედაც მწარე შავი პური?! უკეთესი არ იყო მდიდრებისაგან წაგეღოთ თეთრი პური ფრონტისათვის? ნუ შიშობთ ამ პატარა „ჩამონაჭერს“ მდიდრები იოლათ აიტანდენ, შიმშილით არ დაგეხოცებოდენ, ხოლო თქვენი ბურჟუაზიულ პოლიტიკით მუშათა ეკონომიურ მდგომარეობას თანდათანობით აუარესებთ და მუშათა პროტესტები დღითი დღე გემატებათ.

ბ. აკ. ქ—ა კი გამომდგარა გაზ. „ერთობიდან“ (№ 155) დაუსირცხვილოთ გაიძახის,—ეს ბოლშევიკების მოწყობილი პროვოკაცია იყოვო, რომ ფრონტისთვის ზურგიდან მახვილი ჩაეცათო. გეკითხებით: ვისი მოქმედება სცემს მახვილს? ვინც სპეკულიანტებს თავისუფლებას აძლევს, რომელნიც სისხლს სწოვს ღარიბ ხალხს და ფრონტზე წასულ მხედართა ცოლ-შვილს, თუ მათი ხმის ამოღება, ვინც თავისი ოფლით ცხოვრობს და სანახევროთ მშიერია? თუ სპეკულიანტების ასეთი საქციელი ზურგში მახვილის ჩაცემა არაა ფრონტისთვის, განა ისაა მახვილის ზურგში ჩაცემა რომ მუშებმა სთქვან, ნუ წამართმევთ შავ პურს, რომ შიმშილით ცოლ-შვილი არ დაგვეხოცოსო? ეს ღალატია, პროვოკატორობაა? ეს ხომ ასე იყო თვითმპყრობელობის დროს, როდესაც ცხოვრებისაგან გამწარებული მუშები თუ რაიმეს იტყოდენ უსამართლობაზე მაშინვე „ჭეშმარიტ“ რუს ბიუროკრატები მონათლავდენ მუშებს პროვოკატორათ, მოღალატეებათ, როგორც „სამშობლოს“ გამყიდველი, მისი წესიერების დამრღვევი, ანარხიის მომხდენი, „ძმათა“ შორის ომის მქადაგებელნი და სხვა.

დაბოლოს თქვენ გაიძახით: ჩვენში მუშათა დიქტატურააო! რაში გამოიხატება მუშათა დიქტატურა? მდიდარ—სპეკულიანტების თავაშვებულ დროის ტარებაში? რატომ ეკიდებით ფაქიზათ ბურჟუაზიას და რათ ერეკებით მუშებს ადგილებიდან და ულუკმაპუროთ რათ სტოვებთ მათ ქუჩაში?

ასე უნდა ესმოდეს სოც. დემო—ას მუშათა ინტერესების დაცვა?! ასე „ყოჩაღათ“ რომ ერეკებით მუშებს ქუჩაში, რატომ ასეთივე „სიყოჩაღით“ არ ეკიდებით სპეკულიანტებს? ჰო, მართლაც, „წარმოების“ ასაყვავებლათ საჭიროა მწარმოებელთა თავისუფლება, ასეთები არიან სპეკულიანტები. მუშები კი იოლათ წავლენ, ამათმა უნდა შესწირონ მთელი თავისი ენერგია და ცხოვრება ერთ მუჭა ხალხის ალვირ ახსნილობას, ამათ „ობიექტიური პირობების“ საამისოთ მომწიფებას უნდა უცადონ სოციალიზმის მისაღწევათ. ვინც ამას არ იზიარებს ის ბოლშევიკ-პროვოკატორია.

ასეთია მენშევიკ აკ. ქ—ას ლოღიკა. მენშევიზმით მოწამლულ მუშებისაგან მუშათა საკითხის ამგვარად დაყენება და ყალბი ინფორმაციის გამოტანა გაზეთის ფურცლებზე ახლა არ დაწყებულა.

პარმენი.

უკანასკნელი ცნობები

მოსკოვი, 26 ივლისი. ვოლოჩისკის რაიონში ჩვენმა ჯარის ნაწილმა ვოლოჩისკის ჩრდილოეთით გადალახა მდინარე სლუჩი და მდინარის მარჯვენა ნაპირათ ბრძოლით დაიკავა მთელი რიგი სოფლებისა. ხელში ჩავიგდეთ 200 ტყვე და ნადავლი.

გროდნოს მიმართულებით ნემანის სამხრეთ—დასავლეთით ჩვენი შეტევა გრძელდება. წამოვიყვანეთ ტყვეები, ხელთ ჩაგვივარდა დიდძალი ნადავლი.

ახალი ამბები

საზავო დელეგატის ჩამოსვლა რუსეთიდან.

საქართველოში მყოფ რ. ს. ფ. ს. რ. სრულ უფლებიან წარმომადგენლობასთან არსებულ პრეს-ბიუროს ცნობით, 24 ივლისს თბილისში ჩამოვიდა რ. ს. ფ. ს. რ. სრულ უფლებიანი წარმომადგენელი სომხეთთან საზავო მოლაპარაკებისათვის ამხ. ბ. ვ. ლეგრანი. რამოდენიმე დღის შემდეგ ამხ. ლეგრანი გაემგზავრება ერივანს.

— ტეხნიკური დაბრკოლების გამო ჩვენი გაზეთის მორიგი №-რი გუშინ ვერ გამოვიდა. დღეს იმავე ტეხნიკურ დაბრკოლების გამო რამდენიმე ასეული ცალი რამდენიმეთ შეცვლილი სახით გამოდის. ამასთან მკითხველთ უნდა ვაუწყოთ, რომ ფრიდრიხ ენგელსის „კომუნისტური მანიფესტის“ პირვანდელი პროექტის თარგმანის შემდეგი გაგრძელება შეუძლოა ვერ დაიბეჭდოს, რადგან ხელნაწერი რედაქციის გაჩხრეკის დროს წაიღეს და სამინისტროს დღემდე არ დაუბრუნებია, გვპირდებიან კი დაბრუნებას.

— **სავაჭრო ხელშეკრულება საქართველოსა და აზერბეიჯანს შორის.** სარწმუნო წყაროებიდან იუწყებიან, რომ სულ ახლო მომავალში საქართველოსა და საბჭოთა აზერბეიჯანს შორის სავაჭრო და სატრანსპორტო ხელშეკრულება დაიდება. ხელშეკრულებაზე ხელის მოწერა დაბრკოლდა იმით, რომ ჰუსეინოვი და ორჯონიკიძე ინსტრუქციების მისაღებად გაემგზავრენ მოსკოვსა, საიდანაც ორი კვირის შემდეგ დაბრუნდებიან.

იმავე წყაროებიდან იუწყებიან, რომ ნავთსადენით ნავთის გადაქაჩვა პირველ აგვისტოს დაიწყებაო.

გაძარცვა დღით.

4 ივლისს დილის 11 საათზე პასანაურიდან შვიდ ვერსზე თავდამსხმელებმა სროლა აუტეხეს სამგზავრო ავტომობილს, რომელშიაც იყო აგრეთვე საქართველოში მყოფ რ. ს, ფ. ს. რ. სრულუფლებიან წარმომადგენლობის თანამშრომელი. მანქანა ხრამში გადავარდა და ყაჩაღებმა ყველა მგზავრები გაძარცვეს.

ფოთი. 23 ივლისი. ფოთის ნავთსადგურში ამ ჟამად სდგას 12 გემი. მათგან 9 ინგლისის და ამერიკისა, რომლებსაც შავი ქვით ტვირთავენ.

მიწის ძვრა გორში. გორის სეისმოგრაფმა ამ უკანასკნელ ხანებში აღნიშნა შემდეგი მიწის ძვრანი: ივლ. 9, 16 საათზე 41 წუთ. და 40 წამზე მიწას ემჩნეოდა ოდნავი დახრა დასავლეთისაკენ. ეს გაგრძელდა 2 წუთს, შემდეგ 17 საათზე და 6 წუთ. 16 წამ. მიწა ირყა აღმოსავლეთიდან დასავლეთის მიმართულებით. ივლ. 20 მიწა სამხრეთიდან ჩრდილოეთის მიმართულებით საგრძნობლათ იძრა. იმავე დღეს 3 საათ. 38 წუთ, და 24 წამ. მიწა მეორეთ იძრა, მაგრამ უფრო სუსტათ.

კორესპონდენტების საყურადღებოთ.

მოგვაწოდეთ მოკლე შინაარსიანი წერილები. აღნუსხეთ ფაქტები ადგილობრივი და მუშათა ცხოვრებიდან. **წერილები უნდა იყვეს დაწერილი ცალ გვერდზე სუფთათ და გასაგებათ.** წინააღმდეგ შემთხვევაში არ დაიბეჭდება. პასუხისმგებელ კორესპოდენტებს უფასოთ გაეგზავნებათ ჩვენი გაზეთი. გამოგზავნეთ თქვენი მისამართი.

რედაქცია.

გაზეთის ფონდი.

გვიგზავნით პატრიქეთის საზოგადოებაში შეგროვილ 400 მან. ჩვენი გაზეთის სასარგებლოთ.

მონდობ. ქ. კუკაბიძე.

ჩვენი ფოსტა.

ბანს. ლექსები მივიღეთ, მაგრამ არ გამოგვადგა. სცადეთ თქვენ თვითონ საერთოთ არა უშავს რა.

დრ. რედაქტორი:
დიმიტრი ჯორბენაძე.

სტამბა „ეკონომია“ დიდი ვანქის ქ. 3.